

NETNEUTRALITEIT & 'EYEBALLS'

Netneutraliteit staat hoog op de politieke agenda. Brussel wil graag het initiatief, maar heeft inmiddels al moeten ervaren dat lidstaten langszij komen. Nederland en België proberen met eigen wetgeving een meer concrete invulling te geven. In de Verenigde Staten zijn nieuwe regels van de Federal Communications Commission in werking getreden. Maar waar gaat het nu om? Netneutraliteit blijkt meerdere gezichten te hebben en maakt onderdeel uit van een groter raderwerk.

In de eerste plaats is er het idealistische perspectief. *All bits are created equal*, of zoals Tim Wu - een van de founding fathers van de netneutraliteitsdiscussie - het formuleerde: "An internet that does not favor one application (say, the World wide web), over others (say, email)". Een open internet, daar kan niemand tegen zijn. De Great Firewall of China met min of meer permanente monitoring van het internetverkeer is een afschrikwekkend voorbeeld dat geen verdere aanbeveling verdient. Het blokkeren van inhoud om politieke motieven is uit den boze. Dat geldt ook voor paternalistische overheden die, bezorgd over het welzijn van hun burgers, menen te moeten bepalen

wat wel of niet wenselijke inhoud is en filtering als een probaat middel zien. Neen, fundamentele rechten moeten worden gerespecteerd, zo is vastgelegd in een Europese richtlijn. Vrijheid van meningsuiting en een eerlijke rechtsgang moeten zijn gegarandeerd.

Maar het is niet dit idealistische motief waar het bij netneutraliteit echt om gaat. Het andere gezicht van netneutraliteit is meer basaal van aard. Het internet is bovenal een aandachtsmarkt. Het gaat om de 'eyeballs'. Wie de aandacht heeft kan deze proberen vast te houden of door te verkopen aan adverteerders. Online-adverteren is al groot, maar voorspellingen duiden erop dat er nog een enorme groei in het verschiet ligt. Het internet is zo een concurrent van andere spelers op de aandachtsmarkt, meer in het bijzonder de traditionele omroep en betaal-tv. Dat het ook echt om de eyeballs te doen is blijkt uit de incidenten die in de Verenigde Staten netneutraliteit op de kaart hebben gezet. Het gaat bijvoorbeeld om een kabelexploitant (Comcast) die geld wil zien van een partij (Level 3) die content (video-on-demandaanbieder Netflix) aanlevert voor verdere verspreiding.

HET INTERNET
IS EEN
VERGIET
WAARLANGS
DE CONTENT
SIJPELT
WAAROVER
MEN
VOORHEEN
CONTROLE
HAD.

A vertical strip on the left side of the page shows several horizontal yellow pipes running across a light-colored wall. One pipe is bent at a 90-degree angle, running vertically down the wall.

Als argument wordt gehanteerd dat de populariteit van de Netflix teveel beslag legt op de beschikbare bandbreedte. Maar is dat het werkelijke argument? Amerikaanse kabelexploitanten hebben zelf belangen in de contentindustrie of delen in de opbrengsten van betaaltdiensten die zij via hun netwerk verspreiden. Zij zien met lede ogen aan dat hun opbrengstenmodel wordt gekannibaliseerd via 'Over The Top'-diensten (OTT) zoals Netflix. Het internet is een vergiet waardoor de content sijpelt waarover men voorheen controle had. Het Netflixvoorbeeld legt nog een ander probleem bloot. Voor aanbieders van videodiensten via het internet is het van essentieel belang dat hun diensten de abonnees op een hoog kwaliteitsniveau bereiken. Storingen en een blokjesbeeld horen daar niet bij. Om een goede kwaliteit te waarborgen zijn afzonderlijke afspraken met netwerkaanbieders nodig. De inhoud wordt dichterbij de eindgebruiker aangeleverd en een voorrangspositie wordt bedongen. Het dichterbij huis aanleveren gebeurt via zogenaamde content distribution networks (CDN's). In het voorbeeld is Level 3 degene die dat verzorgt. Er zijn nog andere grote partijen in deze markt actief (Akamai, nationale telecom-operators), maar het kan ook zijn dat een contentaanbieder zelf op de deurmat aanlevert. Er moet daarvoor in voorkomende gevallen actieve apparatuur geplaatst worden en er moeten kabels aan elkaar worden geknoopt. Het is maar de

vraag of dit soort issues onder de noemer van netneutraliteit vallen, binnen het kader van telecomregels over 'interconnectie' en 'co-locatie' aan de orde kunnen komen, of uitsluitend aan vrije onderhandelingen onderworpen zijn.

In de bestaande discussies over netneutraliteit wordt onderkend dat bepaalde diensten om evidente redenen een voorrangspositie nodig hebben. Naast video geldt dat ook voor spraak (geen vertraging in het gesprek) en games (na een mitrailleursalvo in Modern Warfare 3 moet de tegenstander wel meteen dood neervallen). Kortom, het bestaan van een zogenaamde 'managed lane' op het internet wordt in brede kring aanvaard. Daarmee blijven nog twee vragen onbeantwoord: wie wordt er wel of niet tot de managed lane toegelaten en hoe groot mag de managed lane zijn ten opzichte van de unmanaged lane (lees: het open internet). Om maar met de laatste vraag te beginnen: als veel breedbandcapaciteit wordt gereserveerd voor - een beperkt aantal - managed diensten, resteert er maar een beperkte capaciteit voor alle andere informatie die we via het internet tot ons nemen. De vele aanbieders ervan staan met z'n allen in dezelfde file, met als gevolg dat de informatie vertraagd bij de gebruiker komt. Die vervolgens uit frustratie afhaakt. De informatie-aanbieder raakt zo de facto in de vergetelheid. Wég informatievrijheid. Daar staat de gebruiker tegenover die het buitengewoon prettig vindt dat hij 3D HDTV-films kan kijken en supersnel in hoge beeld-

resolutie kan gamen. Dit zijn dilemma's waar op dit moment nog geen antwoord op is. De optimisten stellen dat het in de praktijk wel zal meevallen, de pessimisten zien in de discussie over managed/unmanaged een mooi instrument om eyeballs naar zich toe te trekken en het de concurrent lastig te maken.

Stel we komen er uit en weten via regelgeving een perfecte balans te vinden door het instellen van een 'no blocking-regel' (alle verkeer moet in principe worden doorgelaten) en een nondiscriminatie-regel (geen oneerlijke bevoordeling), hebben we dan ook 'eyeballneutraliteit' gerealiseerd?

Natuurlijk niet. Er is immers sprake van een gecompliceerde waardeketen tussen de aanbieder van informatie/content en de afnemer/kijker. Op meerdere plekken binnen die waardeketen doen zich mogelijkheden voor om de aandacht te manipuleren. Neem bijvoorbeeld de rol die platforms of sociale netwerken vervullen. Zij helpen met aanbevelingen gebruikers bij het vinden van informatie, maar in de geboden selectie kunnen andere overwegingen besloten liggen (bevoordelen van eigen diensten of betalingen van dien-

stenaanbieders). Wat voor rol gaan partijen als Apple TV of Google TV spelen en wat zal het gevolg zijn van meer intelligente decoderkastjes en elektronische programmagidsen? Zo kondigde kabel-exploitant UPC aan te zullen komen met een nieuwe, meer intuïtieve, Appsgestuurde decoder.

Netneutraliteit is nog een te abstract debat. Nieuwe marktontwikkeling en incidenten zullen bepalen waar het echt om gaat: het beschermen van idealen of slechts een nieuw element in de zoektocht naar controle over de eyeballs. ❏